

Saveti roditeljima za rad s decom s smetnjama u razvoju

Za vreme aktuelne pandemije virusa COVID-19, mnoga deca sa smetnjama u razvoju su ostala u svojim kućama, bez škole, vrtića i intenzivnih defektološko-logopedskih tretmana. Upravo iz tog razloga roditeljima su neophodni pravi saveti i ideje kako mogu da organizuju ne samo svakodnevne aktivnosti, već i edukaciju deteta u kućnim uslovima.

Ukoliko roditelji nisu u stanju da edukuju svoje dete postoji još puno stvari koje mogu da urade kako bi im naredne nedelje u izolaciji protekle lakše i zabavnije, a deca će svakako imati korist od toga. U kućnim uslovima možete da kreirate mnoge prirodne prilike za učenje. Dok deca neka važne veštine uče u školi ili na tretmanima, postoje veštine koje su jedinstvene za kućne uslove, ali i mnoge veštine koje su naučene na tretmanima treba da budu primenljive u kući u prirodnom okruženju.

Promene u ponašanju kod dece sa smetnjama u razvoju su očekivane u ovom izazovnom periodu, njihov raspored i rutina na koju su navikli je potpuno promenjena, i potrebno je dodatno razumevanje i angažman.

Ukoliko radite od kuće, pokušajte da izdvojite bar par sati da se posvetite svom detetu sa smetnjama u razvoju individualno. Ukoliko imate više dece, pokušajte da im organizujete zajedničke aktivnosti, ukoliko to nije izvodljivo, pokušajte da naučite drugo dete da se nezavisno od vas igra, dok ste vi posvećeni radu 1:1 sa detetom s smetnjama u razvoju.

Odakle da počnete?

Možete početi od toga što ćete prvo napraviti raspored aktivnosti za svoje dete u toku dana. Vizuelni rasporedi pomažu deci da imaju jasnu vizuelnu predstavu šta mogu da očekuju u tom danu, što značajno može smanjiti njihovo izazovno ponašanje.

Nemojte praviti velike rasporede, počnite sa samo par aktivnosti dnevno. Cilj je da se i vi i vaše dete osećate uspešno u tome.

Pokušajte da radite sa detetom na onom nivou na kome se dete trenutno nalazi, kako ga ne bi preplavljivali teškim i izazovnim zadacima, i na taj način dodatno frustrirali i sebe i njega.

Ukoliko vaše dete postiže uspeh u tim zadacima, onda sistematično i postupno povećavajte težinu zadatka i svoja očekivanja.

Tokom zabavnog učenja kroz igru sa detetom ujedno radite i na mnogim razvojno značajnim veštinama.

Radite na veštinama imitacije tako što izvodite jedan ili 2-3 pokreta telom uz dečje pesmice, i tražite od deteta da vas oponaša u tome /tapšite rukama, podižite ruke uvis, okrenite se, čučnite/.

Radite na veštinama sparivanja slika ili predmeta prema istovetnosti tako što dajete detetu da sparuje iste čarapice, da sortira veš, da sortira predmete/olovke, čepove od flaša, loptice, slamčice, štipaljke/ prema boji, veličini ili obliku. Dajte detetu na primer slike voća i

neka preko njih rasporedi pravo voće koje imate u kući, jabuku na sliku jabuke itd. Vežbajte da dete napravi isti niz od predmeta kao i vi npr. olovka-lopta-gumica-olovka-lopta...

Vežbajte veštine fine motorike tako što ćete detetu dati slamčicu na koju može da niže testeninu, ili da provlači kanap kroz testeninu, neka niže gumice za tegle na rolnu od toalet papira, neka otvara i zatvara zatvarače različitih oblika i veličina na flašama. Napunite tacnu palentom, pirinčem, ili brašnom pa neka po tome ispisuje slova ili oblike koje mu zadajete. Dajte detetu providnu foliju koju možete zalepiti od stola do stolice kako bi po njoj moglo da crta rukama i bojama. Zalepite selotejp traku sa lepljivom površinom na dole kako bi dete moglo da lepi različite predmete po njoj.

Radite sa njima na igri i senzornim potrebama tako što ćete napraviti senzornu kutiju za dete, napunite je peskom, pirinčem, pasuljem ili sličnim semenkama i unutra ubacite kaminone, bagere, lopatice, činije. Dopustite detetu da istražuje različite teksture, i usput neka vežba da imenuje predmete koji su unutra, da se igra kobajagi igara prevozi, presipa semenke, sakriva figurice unutra i slično.

Podstaknite dete da bude što samostalnije u svakodnevnom životnim veštinama. Naučite ga da soritra pribor za jelo, da samo postavi sto za ručak, da se služi priborom za jelo, da presipa iz činije u činiju, da maže namaze na hleb koristeći nož, da briše radne površine. Podelite složene zadatke u veštinama samopomoći na sitnije jednostavne korake, pa tako učite dete korak po korak kako da obuče čarapice, prvo samo da razvuče čarapu držeći je sa strane, potom da je stavi na vrh prstiju na nogama, sledeći korak da je navuče preko stopala. Dajte onoliko podrške detetu koliko mu je potrebno da se oseća uspešno, potom polako povlačite podršku kako bi dete postalo samostalno i nezavisno u izvođenju svih tih radnji. I u ovim izazovnim vremenima za celo čovečanstvo, ne treba zaboraviti da je podjednako teško i onim najvulnerabilnijama – a to su deca s smetnjama u razvoju i njihove porodice. Stimulacija razvoju treba kontinuirano da se sprovodi, a sada je većina iste na roditeljima. Jer ipak je najvažnije sačuvati se od virusa i ostati kod kuće.

**ИНСТИТУТ
ЗА МЕНТАЛНО
ЗДРАВЉЕ**